

Stehlíková, Karolína

O slavnostech a hostu : editorial

Theatralia. 2021, vol. 24, iss. 1, Supplementum, pp. 7-9

ISBN 978-80-210-9922-7

ISSN 1803-845X (print); ISSN 2336-4548 (online)

Stable URL (DOI): <https://doi.org/10.5817/TY2021-S-15>

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/144224>

Access Date: 01. 12. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

Editorial: O slavnostech a hostu

V roce 2011 oslavila Eva Stehlíková své 70. narozeniny. Její kolegové, žáci, studenti, přátelé i rodina pro ni připravili každý vlastní oslavu. Dohromady to byla pestrá paleta událostí, které Eva Stehlíková v lehkém údivu nazývala „nekonečné oslavy mých sedmdesátin“. Překvapení totiž neustávala. Vždy, když už se domnívala, že bylo doslaveno, opět někdo cosi uspořádal. Začalo to půvabným symposiem na její počest s názvem *Toho lva mi dejte taky*, které zorganizovali kolegyně a kolegové z Kabinetu pro klasická studia Filosofického ústavu Akademie věd v listopadu 2010 ve Vile Lanna. Následovala oslava na Katedře divadelních studií, na níž byla Eva Stehlíková obdarována dortem ve tvaru řeckého divadla (design a výroba Sandra Donáci) a poukázkou na let balónem (jednoho letního podvečera pak skutečně vzlétla z pláně u Brněnské přehrady). Brněnští studenti také připravili scénickou prezentaci v kavárně Trojka, kterou organizovala Marie Kvapilová. Na jaře roku 2011 následovalo vydání objemného sborníku *Ad honorem Eva Stehlíková*, jež sestavili její kolegové a žáci Pavlína Šípová, Marcela Spívalová a Jan Jiřík, a do něhož přispělo více než padesát přispěvatelů (křest se konal za účasti mnohých z nich v Praze). Rok oslav završilo v červenci 2011 setkání v širším rodinném a přátelském kruhu, na něž se do zámečku v Křtinách sjela téměř dvacítko přátel a kolegů z celého světa. Zahrálo jim i oblíbené těleso oslavenkyně Ensemble Opera Diversa. Reakce Evy Stehlíkové byla dvojího typu. Dojatý komentář „cítím se obdarována“ podle svého zvyku sarkasticky glosovala otázkou, zda víme, že oslavenci po takových bujarých oslavách obvykle brzy umřou. Ne-dojímal se nad materiálními dary. Texty kolegů, příjezd přátel, studentské intervence – to vše vnímala jako to nejlepší, co jí mohlo v profesním životě potkat.

Sedmdesáté páté narozeniny slavila Eva Stehlíková oproti předchozímu kulatému jubileu zcela minimalisticky. Přesto k nim dostala jeden nečekaný dárek. Jan Sokol, filozof, pedagog a wikipedista, jí z kraje roku 2016 založil wikipedické heslo. Jeho hlavním úmyslem nebylo Evu Stehlíkovou potěšit (osobně se ostatně znali jen letmo). Jan Sokol publikoval od roku 2007 na Wikipedii biografická hesla řady osobností, o nichž se domníval, že si svůj článek na Wikipedii zaslouží. Nenápadnou prací tak zviditelňoval více či méně známé české vědkyně a vědce.

Eva Stehlíková zemřela v nedožitých 79 letech. Poslední dekáda jejího života byla naplněna činorodostí stejně jako ty předchozí. Ačkoli z akademického života se pomalu stahovala (přednáškovou činnost ukončila v roce 2014, v roce 2017 byla jmenována emeritní profesorkou a definitivně odešla do penze), její úsilí neutuchalo. Předsevzala si, co je potřeba dokončit a těmto cílům se věnovala s vytrvalostí sobě vlastní. Hodlala dovést ke zdárnému absolutoriu všechny své doktorandy (mezi ty poslední patřili Kateřina Vršecká, Iva Mikulová, Eliška Poláčková a Luboš Mareček), spolu s kolegy chtěla česky vydat kompletní Senecovi připisované dramatické texty (třísvarezový knižní projekt, který se od roku 2017 postupně realizuje v nakladatelství Větrné mlýny za edičního vedení Pavla Drábka), měla v plánu i publikaci, která by se týkala českého poválečného výtvarného umění (na tu již bohužel nedošlo). Stále také psala studie, recenze a menší články. Kromě odborné práce se věnovala i přípravě materiálů rodinného charakteru – uspořádávala rodinná alba, psala různé typy vzpomínek.

Ačkoli byla Eva Stehlíková od roku 2018 zdravotně indisponována, ve svém úsilí nepolevovala. Svědčí o tom i skutečnost, že když v létě roku 2019 náhle zemřela, nacházelo se několik jejích textů v tisku a několik ve stádiu rozpracování. Pro Evu Stehlíkovou tak na konci životní cesty platilo everymanovské memento, které se promítlo i na úmrtní oznámení. „Potkala ho smrti, na pěkné silnici, co děláš můj choti, mám s tebou mluvit (...). Zanechaj obilí, stroj sa v rúcho bílé, už ty musíš jít, všechno opustit,“ jak tento středověký narativ tlumočí písničkář Vlasta Redl. Však si ho ti, kteří přišli na pohřeb, mohli i zazpívat.

Uplynul rok a půl a celý svět změnila pandemie. Nedožité osmdesáté narozeniny Evy Stehlíkové přesto nezůstaly nepovšimnuty. Dramaturgové festivalu Divadelní svět Brno se rozhodli připomenout její práci, stejně jako tvorbu herce a režiséra Františka Derflera pomocí tzv. Antické linky, dramaturgického výběru několika inscenací českých a zahraničních inscenací, které se představily na 12. ročníku tohoto festivalu. (Tento plán se měl původně realizovat už v roce 2020, ale festival se z pandemických důvodů nekonal.) Pro festival vznikl také hodinový záznam nazvaný Antická anketa, kde několik odborníků a divadelníků (Pavel Drábek, Milan Uhde, Daniela Čadková, Karolína Stehlíková a Jan Mazák) vzpomínalo na tyto osobnosti a jejich působení. Anketu připravila Hana Hložková s Janem Šotkovským. Katedra divadelních studií zveřejnila na svých stránkách připomínku s výběrem Stehlíkové textů, které svou nadčasovostí promlouvaly i o této komplikované pandemické době. Post na katederním Facebooku zveřejněný 1. 2. 2021 vynesl více než 80 „narozeninových“ lajků. Na podzim roku 2020 se tým ve složení Iva Mikulová, Aleš Kolařík a Karolína Stehlíková pustil do přípravy supplementa, jehož cílem bylo uveřejnit kompletní bibliografii Evy Stehlíkové.

Supplementum nese podtitul *Vás opravdu zajímá, co si o tom myslím?* a vychází z otázky, již Eva Stehlíková v různých obměnách pokládala lidem, kteří se dotazovali na její názor. Naposledy ji položila krátce před svou smrtí manželům Bregantovým, když se ptali, co soudí o výstavě *Laterna magika – Dekonstrukce a aktualizace*. Šlo o její tradiční smeč, jež často způsobila, že všetečného tazatele polil studený pot. Eva Stehlíková si totiž nebrala servítky a jak poznamenal v nekrologu Jan Šotkovský, jednověté kritiky a další stručně

komentáře byly její specialitou. I my jsme se při přípravě tohoto svazku proto rozhodli být struční a střídmi.

Kdo tedy chce vědět, co si Eva Stehlíková o tom kterém tématu skutečně myslela, nalezne na následujících stránkách rozcestník řazený podle jednotlivých typů textů – od odborných publikací až po popularizační texty. Vlastní bibliografii, která vychází z několika již existujících soupisů, jež byly revidovány a doplněny o chybějící údaje (podrobně viz ediční poznámka), předchází text Pavla Drábka „Eva Stehlíková: kolegyně, odbornice, učitelka“. Tato vzpomínka se soustředí na určitá specifika osobnosti Evy Stehlíkové, která by neodhalil sebedrobnější strukturovaný životopis. Na Evu Stehlíkovou tak její pisatel vzpomíná nejen z pozice kolegy, kterého nenápadně přetáhla z anglistiky na teatrologii, ale i z pozice jejího nadřízeného (v letech 2011 až 2013 byl vedoucím Katedry divadelních studií). Dalším uveřejněným textem je medailon, jehož cílem je zkoncentrovat informace především o profesní cestě Evy Stehlíkové. Na konec supplementa jsme zařadili obrazovou přílohu svědčící o posledním třicetiletí jejího života.

Věříme, že bibliografie se bude chovat podobně nenuceně jako Evina oblíbená rostlina *Mirabilis jalapa*. *Nočénka zahradní spolehlivě roste i v nepřilíš kvalitní půdě a bez zvláštních nároků na pravidelnou péči. Bude inspirovat a překvapovat. Nočénky se nedoporučuje vysazovat na přísně barevně sladěné plochy. Není totiž předem známo, jakou barvu budou květy mít. Bude budit otázky a nechávat je nezodpovězené. Tato v zemi svého původu invazivní rostlina, která se už rozšířila i na dvoře brněnské Filozofické fakulty mezi budovami G a J, vědcům slouží také jako modelová rostlina při studování mimojaderné dědičnosti, která mnohdy neprobíhá podle Mendelových zákonů. Nakonec doufáme, že čtenáře tento soupis „further reading“ především potěší a osvítí. Nočénka vděčí svému jménu za skutečnost, že kvete v noci a svítí tak (nejen) společensky unaveným osobám na cestu domů. A dostojí tak svému jménu – mirabilis = podivuhodná.*

Za autorský kolektiv ve složení Iva Mikulová, Aleš Kolařík a Karolína Stehlíková

Karolína Stehlíková

